Ч. 77. Чернівцї, пятниця дня 4. (16.) цьвітня 1897 року. Рочник XIII.

БУКОВИНА

ЧАСОПИСЬ для руских родин.
Виходить щодня кромі днїв по недїлях і сьвятах.

Редакция і адмінїстрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата 10 зр.

Розпоряджене язикове в користь рускої мови.

Вже в груднї минувшого року пожалувала ся консистория митрополича у Львові перед президиєю намісництва галицкого на те, що власти адмінїстрацийні в переписках своїх з духовеньством руским не уживають руского язика, а від урядів парохияльних жадають нераз виказів і справоздань в язицї польскім. Сего року представили посли Барвіньский і Вахнянин президиї намісництва наглячу потребу остаточного управильненя язика руского в переписках властий адмінїстрацийних з рускими сторонами. Намісництво віднесло ся до сих представлень як найприхильнїйше і видало таке розпоряджене язикове, датоване з 24-го марта 1897 р.: „Вже обіжником з 14-го марта 1895 р. до ч. 2714 пригадав я старостам у всхідній Галичинї розпоряджене мінїстерства справ внутрішних з 20-го грудня 1852 р. ч. 12466, з 4-го липня 1860 ч. 2160, розпоряджене мінїстерства стану з 10-го цьвітня 1861 р. ч. 2325, нормуючі справу уживаня краєвих язиків, т. є. польского і руского в відносинах з сторонами. Тепер звернув я розпоряджене́м з 24-го марта 1897 р. до ч. 2728 увагу властий полїтичних всхідної Галичини на основу згаданих розпоряджень мінїстерияльних, в котрих постановлено, щоби ті власти як в урядових переписках з сторонами, так і в устних розправах і письмах уживали того язика, котрим сторони володїють.

Рівночасно звернув я увагу властий на то, що сторонам і їх правним заступникам вільно в письмах до властий уживати нїмецкого, польского або руского язика; що власти при списуваню протоколів зі сторонами обовязані суть уживати їх рідного язика; видавати вироки в тім язицї, в котрім сторони внесли першу свою устну або письменну просьбу, наколи би такої просьби не було — видавати вироки в язицї материнім сторони. Вкінци поручив я взагалї, щоби власти полїтичні писали до сторін: до селян, духовних, до урядів парохіяльних і т. д. в язицї, звичайно ними уживанім. Ц. к. намістник, *Санґушко.*“

Комунїкат о сїм розпоряджено переслало намістництво митрополичій консисториї під днем 21-го марта 1897 р.

Щож сказати нам до сего розпорядженя? — питає ся *Руслан.* — Кн. Санґушко зрозумів кривду, яка діялась руским сторонам, отже і рускому народови, на єго власній земли через те, що іменно власти полїтичні відносили ся до народу руского з певною нетолеранциєю. Нинї ся хиба направлена, а замітне те, що цїле дїло довершило ся без шуму та розголосу. Розпоряджене те приймуть оба народи лише з вдоволенєм і вдякою. Знов усунено один камінь преткновеня на дорозї мирного і приязного пожитя обох народів в краю. Ми радї, що так стало ся, т. є. що енерґія і добра воля полагодила ту пекучу справу в користь народу руского. А до наших земляків маємо лише одну просьбу: користати всесторонно з сего нам дуже прихильного розпорядженя.

Війна в Тесалїї.

Коли день 6-го цьвітня, день роковин грецкого повстаня за віру і волю з року 1821 минув спокійно, подавали собі дневники потїшаючі вістки, ба навіть в парляментах голошено заяви і в дипльоматичних кругах виробило ся було переконане, що ще можливі переговори з обома сторонами і мирне полагоджене грецко-турецкої вражди дасть перевести. До того зміряла нота держав, видана до обох правительств, грецкого і турецкого, що держави будуть уважати того виновником нарушеня европейского мира, хто перший переступить свою територию та звернуть ся против него і не допустять, щоби напасник зискав які-небуть користи зі свого против законного нападу. Але вийшло інакше, як цїла европейска дипльоматия рішила. Обі сторони кінчили без віддиху свої военні приготованя, а Греки підносили однодушно тілько один поклик: смерть або війна! Европа думала придусити підложений огонь на Кретї, а тимчасом він вибухнув в другім місци далеко сильнїйше, на турецко-грецкій границї.

Поступоване европейских держав, хоть як оно обережне і тактовне і має на оцї загальний европейский мир, таки супротив Грециї і християньского населеня в Туреччинї оно дуже несправедливе. Крета, кажуть, належить до Турків, а Греки самовільно забрали єї против міжнародного права. Але Турки, кажуть Греки, так само забрали були свого часу Крету, так само і Царгород есть грецкою столицею заграбленою бісурменами. Турки, як ті цигани, навіть не осїдають стало по християньских землях а тільки мов розкладають ся обозом, щоби стягати данину з християн, щоби виссати край і придбати наживи для себе. Цїла Туреччина сповняє в очах Европи щоденно найдикшу самоволю против вселюдского і божого права, тож не против Греків, але против Бісурмен повинна була вже давно звернути ся караюча рука Европи.

Здае ся, що голоси Греків не є безпідставні. Читателї „Буковини“ мали нагоду пересьвідчити ся з „Листів зі Сириї“ наочного сьвідка Кримского, які нечувані надужитя і безправности дїють ся в однїй з найспокійнїйших провінций турецких. Кождий християнин, підданий турецкий, живе в переконаню, що так завсїгди не може зістати, що оно мусить змінити ся, що християньскі народи зроблять конець тому нелюдскому бісурменьскому знущаню. А що сказати про такі утиснені народи як Вірмени, як Греки? Не диво, що Греки волїють радше зникнути під бомбами та ракетами европейских пу-

39)

ЗАЛЇСЄ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

— В ванькири також докинути дров? — спитав Криворукий.

— Не треба, там грани досить — говорив Зільбер, простягаючись у ліжку. — Подиви ся там, може час заткати грубу! Загаси потім сьвічку і забирай ся спати. Двері позамикані?

— Позамикані...

— Ну, памятай же собі, бо як що пропаде, то нажену!

— Добре, добре! — відповів Криворукий якимсь гробовим голосом, пішов в алькир, і хоч грани було ще богато в грубі, заткав єї, лишив двері від алькиря отворені, згасив сьвічку ту, де Мошко спав, і вийшов з хати.

Мошко гнеть захропів; перемерз був троха в Дуброві, провітрив ся добре, находив ся і тепер смачно спав.

Криворукий вийшов затилками з коршми. В руках мав спору бляшанку. Заглянув знадвору в кухню, де спала вже наймичка, постояв хвилю і пішов у стайню. Подумав ту хвилю на порозї, зайшов у середину, вийшов звідтам у дранім кожусї вже без бляшанки, примкнув двері, підійшов під вікно комнати, де спав Мошко, подивив ся і знов постояв хвилю.

Відтак скоро, о скілько міг, вибіг на дорогу і пішов повагом в середину села. Він тряс ся від зимна.

В Залїсю було темно. Вправдї ту і там мерехтїли зьвізди на небі, але сьвітла від них не було богато; здавало ся, що білий сніг на дорозї блестїв яснїйше, як ті зорі.

Було темно і тихо. Колись, доки церков була, то коло неї в ночи відзивали ся вартівники. Відтак ночували коло громадского дому, де була каса. Тепер ті гроші були в судовім депозитї — не було чого пильнувати: анї церкви, анї каси... Славна полїция громадска в Залїсю безпечностию цїлого села від огню не дуже журила ся — і Криворукий був переконаний, що вартівники десь сплять.

Але він про них і не думав богато, пристанув лиш раз на дорозї, послухав, і не почувши нїчого, ступав дальше. Він ішов до своєї хати. Застав єї замкнену. Спер ся о приспу, звернений лицем до маленького вікна, і водив безрадно рукою по чолї.

— Жінко, отвори! — відізвав ся по хвилї, запукавши у вікно.

— А хто там? — почув ся голос з хати. — Ага, то ти!

Заскрипіли двері хатні і сїнешні і Криворукий увійшов до хати.

— Чого-ж ти так пізно? — питає ся жінка і ховає ся чимскорше на піч.

— Оттак, спати не міг... Маєш чим засьвітити?

— Нема, каганець вийшов. Засьвіти скалку, сїрка на коминї.

— Я маю при собі... А що дїти? — питає ся Криворукий, сїдаючи потемки біля вікна.

— А що-ж би? Голоднї.

— Я принїс тобі шістку — дав менї попів панич — на, маєш! Купи завтра дїтям бараболї.

Криворукий підійшов до груби і подав жінцї на потемки шістку. Усїв знову на лавку і мовчить. Жінка також мовчить.

В хатї темно, дїти хроплять: одно на припічку, друге на печи коло матери, третїй, хлопець Михась, на ліжку.

шок, як довше зносити тяжке і понижаюче турецке ярмо.

Грецке правительство числить ся очивидно з акциєю европейской дипльоматиї і уникає позорів прямого супротивленя против неї, але народний комітет, що має за собою цїлу публичну опінїю грецкого народа, посунув на свою руку справу війни так далеко, що тепер війна не дасть ся вже стримати. Комітет удержує власні полки нереґулярного війска, зложені з добровольцїв, необовязаних до служби військової та з чужинцїв-охотників. Віддїли тих війск переступили в трех місцях турецку границю коло Бальтіно, обсадили сю місцевість та заняли всї переходи коло Мецови та Дїскати. Заняте тої гірскої околицї і переходів має велике стратеґічне значінє. Телеґрами з Царгорода доносять, що Турки відперли всї напади грецких інсурґентів і привернули status quo на границї. Напротив вісти з Атенів обстають при тім, що Греки удержали ся на занятих становисках. Коли-б се було правдиве, то сей перший военний крок Греків міг би мати велике значінє для цїлої війни. Також коло Арти виступили грецкі війска в силї 9000 жовнїрів зачіпно против Турків, але мусїли цофнути ся зі значними стратами. Зараз по першім нападї грецких інсурґентів загрозив султан, що коли виявить ся, що грецкі реґулярні війска брали в нїм участь, він буде уважати се виповідженем війни а небавом і видав розказ Едгем Пашови, щоби переступив збройною силою грецку границю. Та вже на другий день відкликав султан свій розказ на представленє европейских послів, бо грецке правительство заперечило, будьто би грецкі реґулярні війска прилучили ся були до інсурґентів, а докази Турків, що підчас нападу уживано сиґналів трубками, та стріляно з пушок не вистарчають, щоби засудити Грецию, що она перша зломила европейский мир. Інсурґенти становлять мовби осібну зорґанїзовану армію. Они видали поклик до Македонцїв і Альбанцїв, що завзиває їх мовби до хрестоносного походу против Турків. Також і до Сербії і Болгариї старають ся они кинути искру военного духа, хотяй правительства обох тих держав заявили виразно свою солїдарність з европейским концертом і заповіли, що будуть неутральними навіть на випадок війни між Грециєю а Туреччиною.

І так зробила велике фіяско европейска дипльоматия. Держави тримають ще до тепер свої кораблї коло Крети та ще завсїгди нараджують ся, чи бльокувати грецкі пристани, чи нї. А тимчасом кретеньскі інсурґенти забирають від Турків одну кріпость за другою, та стріляють на европейских офіцирів, коли тільки котрий важить ся переступити назначений кордон, а в Тесалїї війна хоть не оголошена официяльно, на дїлї розпочала ся вже против волї цїлої Европи і не дасть ся вже спинити жадними дипльоматичними способами.

НОВИНКИ.

Чернївцї, дня 15-го цьвітня 1897.

На нарадї у Вїдни над справами середних шкіл, що відбула ся минувшої недїлї, мав відчит черновецкий ґімназияльний професор др. Полячек „про реформу учительского іспиту для кандидатів на учителїв середних шкіл.“ Відчит подобав ся загально і викликав живі одобреня і оплески.

Конкурс на посади учительскі розписує кіцманьске староство: на одного учителя і одного молодшого учителя, взглядно молодшу учительку при чотироклясовій школї в Веренчанцї; на молодшого учителя при триклясовій школї у Вікнї; на учителя і молодшого учителя, взглядно молодшу учительку при триклясовій школї в Юрківцях; на учителя при одноклясовій школї в Кулївцях а так само в Мітковї, до чого треба мати також дозвіл від гр. ор. консисториї для удїляня науки релїґії; на молодшого учителя при шестиклясовій мужескій школї в Кіцмани; на молодшого учителя при чотироклясовій школї в Заставнї; на молодшого учителя взглядно молодшу учительку при триклясовій школї в Дорошівцях; по одному молодшому учителеви взглядно молодшій учительцї при двоклясових школах в Погорилівцях, Брідку, Василеві, Шишківцях, Клїводинї, Бергометї над Прутом, Іванківцях, Орошених і Лашківцї. У всїх тих школах руска мова є викладовою а нїмецка предметом научним. Поданя в урядовій дорозї до 10 мая до повітової ради шкільної в Кіцмани.

Письменні іспити зрілости при тутешних середних школах зачинають ся з днем 10. мая.

Руска Каса. Дня 11. с. м. відбули ся звичайні річні збори Рускої Каси. Збори отворив заступник голови проф. А. Руснак, згадуючи в своїй промові про заслуги, які положив коло заснованя сего товариства покійний Іл. Окуневский, і завізвав зібраних, щоби повстанем з місць віддали честь покійникови. Відтак секретар тов. др. В. Дутчак пояснив в короткій промові значінє, яке мають для селяньства задаткові стовариошеня, оперті на взаїмности і вияснив ріжницю, яка заходить між Рускою Касою а прочими подібними стоваришенями на Буковинї. Руска Каса се правдиво гуманїтарне стоваришенє, котрого головна цїль помагати, а не здирати, як то дїє ся в иньших кредитових інституциях. Відтак відчитав др. Дутчак справозданє касове і предложив білянс за рік минувший. Збори одноголосно одобрили так справозданє, як і білянс і ухвалили дївіденду за рік 1896 так, як се предложила старшина товариства, т. є. 6% від удїлів в цїлости сплачених; 2% з чистого зиску, який статут призначує на добродїйні цїли, ухвалено передати бурсї Народного Дому.

До старшини вибрано слїдуючих членів: радника суду краєвого п. В. Ясеницкого, проф. А. Руснака, д-ра В. Дутчака, міщанина черновецкого і властителя реальности п. Мих. Юхневича, адюнкта судового Гр. Ганкевича, заступниками п. В. Черского і О. Поповича. До ради звязкової вибрали пп. пр. др. С. Смаль-Стоцкого, В. Івасюка, В. Михальского, О. Маковея, С. Шпойнаровского, Василя Данилевича і Адріяна Добряньского. До комісиї контрольної А. Глиньского, І. Ронґупа, А. Клима і Ю. Пігуляка. Збори ухвалили не удїляти пожичок членам старшини і не приймати їх поруки. (Справозданє касове було вже в *Буковинї* друкованє.)

Універзитет таємних наук істнує від якогось часу у Франциї, названий „Вільним унїверситетом для високих студий“. Він обнимає три факультети: наук маґнетичних, герметичних і спіритистичних. Маґнетичний факультет остає в тїснім звязку з заложеною перед кількома роками через якогось Дірвілля школою маґнетизму і масажу. Той Дірвіль викомбінував собі, що гідротерапія, масаж і маґнетизм є споріднені з собою, та що масажист, не розуміючись на маґнетизмі, може скорше зашкодити хорому, нїж помогти. Найбільшої популярности добуде імовірно герметичний факультет, на якім буде можна осягнути навіть титул „доктора герметичних наук“. На тім факультетї будуть вчити таких потрібних відомостий як кабали, альхемії, астрольоґії, терапії психічної, фармазоньского символїзму, містики і т. п. Помічничою наукою буде гебраїка. Заснованє того дивоглядного унїверситету відповідає духови часу; у Франциї так в науковім, як і в лїтературнім сьвітї проявив ся сильно зворот до містицизму.

З державної зелїзницї. Надінжінєр Северин Бляйм зі Львова іменований начальником секциї для удержаня шляху в Чернївцях. Офіцият Віктор Тулїє з Чернївців іменований начальником руху на стациї в Коломиї.

Водні канали. Мінїстерство торговлї дало дозвіл цивільному інжінерови Ґунешови на розпочатє вступних технїчних робіт для будови

— А що Михась? — починає знову Криворукий.

— Га?

— Михась, питаю, вчить ся?

— Вчить ся. Професорка щодня єму дає їсти. Єму ще найлїпше... Ти чо? не кладеш ся спати?

— Не можу.

Мовчанка. За хвилю жінка вже сапе так, як би спала. Криворукий засьвічує скалку і держить єї в руках. Жінка піднимає голову і дивить ся:

— Чого ти собою шибаєш. Не поклав би ся та спав каменем! Пяний ти, чи що?

— Нї, не пяний; адже ти знаєш, що я тепер не пю...

— Опамятав ся тепер, коли вже пізно... Ой, пянице, пянице, завязав ти менї сьвіт!... А ти чого там коло Михася шукаєш?

Криворукий стояв коло ліжка із горіючою скалкою в тремтячій руцї і дивив ся на хлопця. Хлопець застогнав крізь сон, заклїпав очима, бо єго сьвітло разило, обернув ся на другий бік і спав дальше.

— Чого шукаєш? питаю — говорила жінка на грубї.

— Хочу на дїти подивити ся... Я їх три днї не бачив.

— Не мав коли, та тепер! Здурів чоловік, чи що?

Криворукий оглянув ще дитину на припічку, вилїз на лаву, подивив ся на дитину на печи і на жінку.

— Нї, присяй Богу, ти нинї пяний! Геть менї, пянице, з хати! Я рада, коли тебе не бачу!

— Не кричи, жінко, нема чого! Я зараз іду.

Криворукий злїз з лавки; скалка вже гасла в єго руках. Блисло ще раз тускле сьвітло по хатї і погасло. Криворукий кинув ще оком по хатї, відтак недогарок скалки затоптав ногою на земли, перехрестив ся тихцем до образів і станув в дверях.

— Ну, стара, я вже йду до коршми спати.

— А йди собі в трісте на зломану голову!

— А дїтий менї пильнуй!

Жінка мовчить.

— Чуєш?

— Та чую, чую.

— Будь здорова!

— Іди собі до чорта, не при дїтях згадуючи...

Криворукий вийшов в сїни.

— А хату не забудь замкнути!

— Ну-ну, не бій ся; таких маєтків призбирав ти, що нема що замикати; не знакомить ся жаден злодїй. Замикаю двері, бо зимно!

Криворукий замкнув хатні і сїнешні двері і вийшов на дорогу. Подивив ся ще раз на свою хату і вийшов на дорогу. Прийшовши під коршму, запукав сильно у вікно комнати, в котрій спав Мошко. Нїхто не відзивав ся. Крізь вікно видко було тільки догоряючу грань у печи. Тодї він нишком через сїни закрав ся до сеї комнати, отворив двері і станув. В хатї був великий чад з печи в алькири—Мошко спав. Квиворукий замкнув ще й другу піч, стояв хвилину і дивував ся, що нїхто не відзиває ся. Постояв і вийшов.

Приніс із стайнї бляшанку і поставив єї в кутї коло дверий пивницї, що находила ся в великих сїнях, де часом заїздили вози на ніч. В пивници тїй стояли бочки з горівкою і пивом. Криворукий приніс ще

сплавних водних каналів межи Віднем-Преровом-Богуминовом-Краковом-Судовою Вишнею-Бродами з відногою з Судовоі Вишні до Петрилова в цїли получення з Днїстром.

Яку силу репрезентує Стояловский. Нїмецкий парох Айхгорн, як ми вже доносили, займив ся горячо справою Стояловского. Отворив субскрипцию на складки для Стояловского, щоби той міг лично удати ся до Риму, наколи прийде ревізия єго канонїчного процесу. Дня 28. марта вніс Айхгорн просьбу на руки віденьскої нунциятури до Риму, щоби зроблено ревізию процесу. При нагоді коли вже тілько говорить ся о Стояловскім, буде не від річи застановити ся над статистичними даними, бо они наглядно нам покажуть, який вплив має сей чоловік в західній Галичинї. Послїдні вибори показують, що вплив Стояловского в краківскій диєцезиї сягає 759000 людий. З тої диєцезиї вийшло чотирох послів з сторонництва, на котрих упало 1518 голосів. В тарнівскій диєцезиї вибрано також двох Стояловців 645 голосами. Сли зважимо, що кождий виборчий голос репрезентує 500 мешканців, то посли з сторонництва Стояловского репрезентують 1,081.000 жителїв західної Галичини. А ся сума чинить більше як трету часть польского населеня в Галичинї. Стояловский відзискує в грудни с. р. на ново своє право горожаньске в Австриї, тож легко може увійти в тім часї до парламенту, бо єго сторонники готові кождої хвилї зробити місце своєму проводиреви.

Анархістичний процес. В Берлинї, перед судом присяглих веде ся процес проти пяти анархістів за те, що в 1895 роцї мали післати пекольну машину полковникови полїциї берлиньскої Кравзови. Пекольна ся машина була дуже спритно скомбінована. Зеґаровий приряд за помочию вистрілу з мавзерівского набою мав викликати вибух пороху і бензини, котра знаходила ся в великій скількости в післаній пачцї. Кравз получивши ту посилку був вельми осторожний, сам не отвирав єї, а віддав фаховим людям. Знатоки отворили пачку і пересьвідчили ся, що експльозия була би викликала не малі спустошеня. Розпочали ся слїдства. Слїдство зразу дуже тяжко йшло а головно длятого, що один з обжалованих, котрий віддавав пачку на почту з вигляду подабав цїлковито на женщину. Урядники на почтї видячи єго дитинячі риси лиця, довгі льоки кучеряві здали справоздане, що надавець пачки був перебраною дївчиною. З тої причини довго пошукувано дївчини яко надавця. Пізнїйше показало ся, що надавцем є Кошеман, мужчина маючий 23 лїт. Арештовано Кошемана а по тім вже легко віднайдено прочих чотирох спільників. Межи обжалованими є і дві женщини. Всї они випирають ся вини. Розпрара потреває 6 днїв, бо покликано 100 сьвідків.

Ґрафянка Еґмонт, що походить в простій лінїї від славного ґр. Еґмонта, котрому стяли голову враз з єго приятелем ґр. Горном, в роцї 1568 в Бруксели по приказу князя Альби, в тих днях зложила послїдний іспит на доктора модицини зі знаменитим успіхом в Цїриху в Швайцариї. Бельґійскі дневники славлять великі спосібности і замилованє до вибраного предмету молодої докторки.

Чоловік, що хоче дармо читати ґазету. В однім американьскім дневнику читаємо: Чоловік, що уживає власної бородавки на карку замість спинки до ковнїра; що сїдає на пуферах з заду ваґонів, щоби не робити видатків на їзду зелїзницею; що в ночи задержує годинник, щоби меньше зуживав ся; що з ощадности не ставить точки над „i“ і не перечеркує „t“ — кождий такий чоловік може вважати ся більшим джентельменом в порівнаню з чоловіком, котрий через 2—3 місяцї одержує правильно часопись, а потім звертає єї, пишучи: „не принимаю“ або „пренумерую з другої руки“...

Число предків яких посїдає кождий смертельник, є досить значне, як виказує простий рахунок: кожде з родичів має своїх двоє родичів, а з тих кожде знов по двоє і т. д. Коли отже приймемо 76 родів від початку ери християньскої, то кождий з нас має в першім роцї тої ери 139.235,017.4589,534.976 предків. Не малий клопіт мав би отже той, хто би хотів заложити ґалерию портретів всїх своїх предків.

Страшний огонь вибух дня 30-го марта в Шамраївцї на Українї коло Білої церкви в стайнях, де містила ся славна на цїлу Росию стаднина коний ґр. Браницкої. Огонь був мабуть підложений, бо показав ся рівночасно в кількох місцях, а ширив ся так скоро, що чотирих паробків, що спали в стайни, ледве утїкло з житєм через вікно. В тій стаднинї було 130 коний і з них погоріло 121 штук; лише 9 коний удало ся виратувати. Пересїчна вартість кождого коня виносила по 1000 рублїв. Крім того згоріло 40 штук робочих волів. Не обійшло ся і без жертви людскої. Именно управитель стаднини, старенький п. Сьвєнткевич, коли довідав ся о нещастю, упав ражений серцевим ударом. Білоцерківска стаднина видавала конї чистої крови анґлійскої, дуже цїнені до перегонів і ловів. Кождого року відбувала ся в Білій церкві випродаж молоднику, а на ті лїцитациї, славні в Европі, зїздили купцї з цїлого сьвіта.

Завіщанє в циґарі. До Франкфурта над Меном в Нїмеччинї приїхав один нан з Візбадену. В часї свого побуту зайшов до одної трафіки і купив кілька циґар, штуку по вісїм феників. Коли запалив одно з них, почув якийсь особливий запах і побачив, що з циґара вистає кусник дрота. Він розвинув циґаро і найшов в серединї кусник паперу обвинений дротом. Коли папір розпостер, показало ся, що то була нота на двайцять марок. На малім куснику паперу, котрим обвинено гроші були такі слова: „Робітник з фабрики тютюну Евгенїй Мартенс завинув в то циґаро перед своєю смертию свій послїдний маєток. З причини, що то циґаро гіршого рода і дешеве, надіє ся він, що гроші дістануть ся бідному чоловікови. Нещастні обставини примушують мене відобрати собі житє. Гамбурґ 19-го мая 1895 р.“ Показало ся, що справдї дня 21-го мая 1895 р. найдено коло Гамбурґа трупа робітника фабричного Евгенїя Мертенса. Але що пан, котрий купив циґара не бідний, то він жертвував найдені в циґарі гроші на добродїйні цїли.

Телєґрами „Буковини“.

З дня 15-го цьвітня 1897 року.

Берлин. Про послїдні години великого ґерцоґа Мекленбурґ-Шверинського доносять, що сили опустили були єго так дуже в наслїдок двох безсонних ночий, що наступив паралїж серця і він без болю заснув тихо на руках родини.

Атени. Турки збирають великі сили воєнні коло Ґревени. Дальший похід грецких добровольців видає ся неможливим. Їх положенє уважають навіть дуже небезпечним.

Царгород. Із-за відкликаня розказу, виданого Едгем-паші, щоби ішов наперед з турецкою армією, настало між військовими і цивільними кругами велике невдоволенє. Передвчера відбуло ся засїданє ради мінїстрів, вчера воєнної ради. Нинї має запасти рішуча ухвала. Ходять поголоски про зміну теперішнього мінїстерства.

Царгород. Зачувати, що рада воєнна мала ухвалити виповідженє війни, як тілько ще повторить ся напад зі сторони Греків. Мала вже навіть установити напрям, куди має посувати ся турецка армія.

Атени. Про нові напади пораничні грецких ватаг доносять з Македонїї. Одну грецку ватагу відперли Турки і нанесли їм великі страти. Межи добровольцями запримічено грецких офіцирів.

околїт соломи, поклав єго на двері пивницї і зляв єго горівкою з бляшанки. Воня міцної горівки розійшла ся по сїнех.

Доси робив він все досить спокійно, немов з розвагою. Але тепер, коли мав виймити сїрник і запалити солому, став надумувати ся. Він і засьвітив сїрник, але взяв єго обережно в долоню, відійшов від соломи і загасив. Аби набрати відваги, він прихилив бляшанку, в котрій ще була з лїтра горівки, до рота і потягнув кілька чарок нараз.

„Ще час! думав собі — нехай Мошко лїпше загорить. Що йно нервости минули.“

Але горівка, від котрої сподївав ся набрати відваги, завела єго. Як звичайно робила она єго добродушним, так і тепер почув він єї відрадний вплив. Зробило ся єму теплїйше і він з вдоволенєм усїв собі на солому...

Але тілько на хвильку. Бо небавом зібрав ся, вхопив бляшанку в руки, вибіг на двір і з цїлої сили потиснув ліктем в одну і другу шибу вікна від комнати Мошка, шиби вилетїли, а з комнати вдарив сопух і чад аж на двір.

— Мошку, спите? — крикнув ще крізь вибите вікно. — Вставайте!

Але Мошко не вставав, а спав дальше.

Криворукий з бляшанкою в руках майже вибіг на дорогу з села. Біг так довго, поки минув остатну хату, а коло лїса пристанув і потягнув кілька ликів з бляшанки.

— Ще жидюга на смерть загорить! — став він говорити сам до себе. — Піду до суду, скажу, що я хотів зробити, нехай мене замкнуть, я вже й так нікому не потрібний.

І він ішов до суду. Нїс бляшанку в руках так довго, поки в нїй була горівка, а там і кинув єї в корчі, попращавши єї словами: — Шкода — добра була... Але се вже остатний раз я горівку пив! В криміналї не дадуть... Ну, нехай і не дають... обійду ся!

Ступив ще мовчки кількадесять кроків, заточуючись по дорозї, і станув перед зломаною на половину сосною. Вдивляв ся в ню добру хвилю і нараз промовив:

— То ти мене, жінко, проганяєш з власної хати? Кажеш, аби я до дїтька йшов, Дух сьвятий при менї! То така ти зробила ся?... Ов, я не сподївав ся по тобі, жінко, не сподївав ся! До дїтька — каже. а я не до дїтька, а до кріміналу піду... до кріміналу за того злодюгу Мошка, що мене обрабував, що мене обікрав, що мене... що мене з хати моєї хоче вигнати... А я єго і не спалив,як хотїв, і він встане і хату забере... Гей, Боже, я єму того не подарую, верну ся ще і підпалю.

Він ледви стояв на ногах, але могучий, грізний голос єго лунав у темнім лїсї на морознім воздусї.

— Підпалю і він згорить... Приїде єго Сура, приїдуть бахорі, а тата нема, спік ся... Дїти в плач... що дїти винні?...

— Що менї з того, що Мошко згорить? Хата моя і так пропаде. Забере син, забере зять єго. Один Мошко в гріб, а натомісць других сїм кіп! Гріх на душу.. убійник... а я в житю лише пив, а злого дїла не творив... не крав... одну ту горівку вкрав, що аж ту принїс... Ух! але добра була!

(Дальше буде.)

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди								Відходять	Поїзди							
	поспішні			особові			мішані			поспішні			особові			мішані	
до Чернівців									**з Чернівців**								
З Віднякракова, Львова, Станїслава, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	6^{57}	10^{28}	5^{50}			До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	10^{29}	5^{38}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Ґлїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	10^{00}	5^{23}			До Ґлїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	7^{17}	10^{48}	6^{16}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	9^{50}	До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{12}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.